

Dato 26. oktober 2021
Saksnr.: 2020002774-3
Saksbehandler Johanne Marie Benitez Nilsen
Godkjent av Gunn-Heidi Gabrielsen
Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
08.12.2021

Oppfølging av bystyrets vedtak om nullvisjon mot vold og seksuelle overgrep mot barn

Forslag til vedtak

[Formannskapet tar saken om oppfølging av nullvisjonen til orientering.](#)

Sammendrag

Bystyret har vedtatt en nullvisjon om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge, og har satt av midler til oppfølging av arbeidet med totalt 2 millioner kroner. Bystyret har bedt om en sak som synliggjør hvordan nullvisjonen best kan ivaretas. Det bes også om en oversikt over kommunens innsats mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Det er utarbeidet en oversikt på over 60 tiltak på området. Denne er vedlagt saken. Fra tidligere har bystyret vedtatt at det skal utarbeides en handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Kommunedirektøren ønsker at disse vedtakene ses i sammenheng.

Kommunedirektøren mener nullvisjonen best ivaretas gjennom utarbeidelse av en handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Arbeidet organiseres som et prosjekt hvor deler av midlene går til prosjektledelse. De øvrige midlene vil gå til oppvekstsektoren til øremerkede tiltak i henhold til vedtak.

Utarbeidelse av en handlingsplan mot vold i nære relasjoner deles dermed opp i to delprosjekter hvor tiltak mot vold og overgrep mot barn og unge utgjør første del – og vold i nære relasjoner mellom voksne (partnervold, vold mot eldre, vold mot mennesker med nedsatt funksjonsevne) andre del. Kommunedirektøren vil sørge for et helhetlig sluttprodukt.

Vedlegg:
Tiltaksoversikt - vold og seksuelle overgrep

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok tidligere i år (april 2021) en nullvisjon om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Nullvisjonen er formulert som en storbyerklæring. Kristiansand er først ute i landet med et slikt vedtak og bystyret ønsker derfor å uttrykke nullvisjonen gjennom en *storbyerklæring som tydeliggjør bystyrets posisjon som sentral aktør for å forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn og unge* (Bystyresak 108/21).

Følgende er ordlyden i nullvisjonen:

Nullvisjon om vold og seksuelle overgrep mot barn unge – storbyerklæring for Kristiansand.

Barn og unge har lovmessig rett på en barndom uten seksuelle overgrep og vold. På tross av dette er omfangstallene urovekkende høye: Mer enn en av fem norske kvinner og nesten en av ti norske menn rapporterer at de har vært utsatt for seksuelle overgrep før fylte 18 år. En av tjue har vært utsatt for fysisk vold fra en av sine foreldre i oppveksten (Kilde: bufdir.no lest 15.01.2021). Konsekvensene av seksuelle overgrep og vold er alvorlige og ofte livsvarige. Skader og livsutfordringer som følger av barndommens traumeerfaringer er velkjent for ansatte i alle etater som arbeider med barn, unge og voksne i kommunen. Den største hindringen for å skaffe utsatte barn beskyttelse og hjelp er fortielse og tabumekanismer. Den grunnleggende endringen vil komme ved åpenhet, informasjon og handlekraftige fagfolk i velfungerende virksomheter.

Kommunen er menneskerettslig og lovmessig forpliktet til å forebygge og avverge enhver form for overgrep og vold mot barn. En konkretisering av denne forpliktelsen, uttrykt som en nullvisjon:

- er i tråd med målsettingen i satsningsområde 2 i Kommuneplanen 2020-2030: "I Kristiansand opplever alle barn og unge trygghet, verdighet, tilhørighet, mestring og deltakelse i fellesskapet."*
- gir en viktig signaleffekt utad til alle borgere i kommunen, og er en oppfordring til alle om å bidra til at visjonen blir en realitet.*
- bidrar til å fremme engasjement og utvikling av nye tiltak som supplement til arbeidet som allerede utføres i kommunale virksomheter og i frivillige/ideelle organisasjoner.*

Bystyret har i etterkant besluttet å sette av økonomiske midler til oppfølging av nullvisjonen i forbindelse med behandling av 1. tertialrapport juni 2021. Totalt 2 millioner kr ble satt av til arbeidet, hvorav den ene millionen er øremerkede midler til *kompetansehevingstiltak* i oppvekstområdet. Den andre millionen er lagt til området for kultur og innbyggerdialog til *styrking av kommunens arbeid mot seksuelle overgrep*.

I 1.tertialrapport 2021, ber bystyret om en sak som omhandler hvordan kommunen forebygger vold og seksuelle overgrep, og hvordan arbeidet med nullvisjonen skal ivaretas videre.

«Bystyret ber administrasjonen om en sak som omfatter kommunens arbeid om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Saken skal synliggjøre hvordan intensjonen om en nullvisjon best mulig kan ivaretas. Målet er at barn og unge som opplever voldelige og seksuelle krenkelses og overgrep skal tilbys den beste form for oppfølging fra kommunen.»

(Bystyrets 1. tertialrapport 2021 – sak 2021019071)

Kommunedirektøren legger opp saken på følgende måte som svar på bystyrets vedtak:

1. Oversikt over kommunens forebyggende innsats mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge
2. Kommunedirektørens vurdering av hvordan intensjonen om nullvisjon best kan ivaretas videre

Saken ses i sammenheng med vedtak i planstrategien for 2019 – 2023 om utarbeidelse av handlingsplan mot vold i nær relasjoner (Bystyresak 63/19 – 27.11.19).

Om vold og seksuelle overgrep - sentrale begreper

Vold

Med vold menes her enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe den vil.» (Per Isdal, «Meningen med volden», 2000).

All vold mot andre er straffbart. Voldskriminalitet oppfattes som en langt mer krenkende form for forbrytelse for de fornærmede enn noen annen type kriminalitet.

Vold kan være fysiske handlinger som å slå eller sparke, eller psykisk vold som trusler, kontrollering og ydmykelser. Vold kan også være seksuell vold og overgrep. Vold kan forekomme i nære relasjoner, mellom bekjente eller fra helt fremmede.

Vold i nære relasjoner

Vold i nære relasjoner kjennetegnes av at den utsatte har en nær relasjon til den som utøver volden. Det byr på noen helt spesielle utfordringer da utsatt og utøver har følelsesmessige bånd til hverandre. Den utsatte kan i tillegg være økonomisk og materielt avhengig av voldsutøveren.

Vold i nære relasjoner omfatter ulike former for vold og overgrep mellom nåværende og tidligere familiemedlemmer – det være seg søsken, barn, forelder, besteforeldre og barnebarn. I begrepet inngår vold mot barn, partnervold, vold mot eldre, vold mot mennesker med nedsatt funksjonsevne, æresrelatert vold og seksuelle overgrep. Også barn som er vitne til vold defineres som omfattet av begrepet.

Vold forekommer oftest mot barn, ungdom og unge voksne i et livsløp. Når omsorgsgivere utøver fysisk vold, skjer dette ofte i sammenheng med psykisk vold og omsorgssvikt. Fysisk vold fra foreldre starter ofte tidlig i barneårene (Myhre, 2015).

Seksuelle overgrep

Seksuelle overgrep skjer både i nære relasjoner og utenfor nære relasjoner. Begrepet brukes som en samlebetegnelse og omfatter et bredt spekter av uønskede seksuelle handlinger. Seksuelle overgrep er straffbart enten det er begått med trusler eller vold, eller det er begått mot en person som ikke er i stand til å motsette seg handlingen.

Overvinnelse kan skje gjennom fysisk vold, trusler, makt, press, rus, manipulering eller utnyttelse av autoritetsposisjon. Seksuelle overgrep deles gjerne inn i *seksuell omgang*, *seksuell handling* og *seksuelt krenkende* adferd. En hver form for seksuell handling utført mot barn under 16 år defineres som seksuelle overgrep.

Seksuelle overgrep kan skje på alle arenaer der barn er, enten det er hjemme, i familien, med venner, eller på skolen, i barnehagen, på internett eller på fritidsaktiviteter.

Nettrelaterte overgrep/digital vold

Seksuelle overgrep kan også skje over nett, for eksempel i form eller ved hjelp av: barnelokking (grooming), seksuell utpressing for å få barnet/ungdommen til for eksempel å kle av seg, ta bilder eller skrive om seksuelle fantasier, direkteoverføring av overgrep,

bestilling av direkteoverførte overgrep, og/eller samleie. I mange saker brukes internett som verktøy, både for å komme i kontakt med barn, og for å utføre overgrep. Med nettrelaterte overgrep menes:

- Barn som fremstilles i overgrepsmateriale på internett
- Barn som forledes inn i seksuell kontakt over internett, herunder seksuell utpressing
- Barn som utsettes for overgrep som overføres, bestilles og direkteoverføres på nett
- Barn og unge som fotograferes/filmes mot sin vilje av jevnaldrende i en seksualisert situasjon
- Barn og unge som frivillig deler seksualiserte bilder eller filmer av seg selv og deretter utsettes for press eller trusler

Æresrelatert vold

Æresrelatert vold er vold som utøves for å beskytte familiens ære og blir ofte utøvet av flere enn en person. Både gutter og jenter, kvinner og menn, blir utsatt for æresrelatert vold. Volden har som mål å forhindre tap av ære eller å gjenopprette tapt ære. Negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse inngår i begrepet.

1) Kommunens forebyggende innsats mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Kristiansand kommune har i flere år satt søkelys på forebygging og bekjemping av vold og overgrep i nære relasjoner, inkludert vold og overgrep mot barn. Kommunens omfattende arbeid mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge kan deles inn i to på to nivåer:

- forebygging av vold og overgrep mot barn og unge på *strategisk* nivå
- forebygging av vold og overgrep mot barn og unge på *utøvende* nivå.

Forebygging av vold og overgrep på strategisk nivå

Med forebygging på det strategiske nivået menes grep og prioriteringer som gjøres på overordnet nivå og som inneholder de mer prinsipielle, planmessige og langsiktige grepene. Disse grepene bidrar til å prioritere ressurser, og til å skape legitimitet for arbeidet som utføres i det daglige. Vold og seksuelle overgrep mot barn og unge er et område som er prioritert i ulike overordnede planverk og strukturer. Her kan nevnes *kriminalitetsforebyggende plan, politiråd, samarbeidsavtalen med politiet*, og beslutninger foretatt i *region Kristiansand*

Kriminalitetsforebyggende plan «Sammen om en tryggere hverdag (2016 – 2024)» er kommunens overordnede styringsdokument for det kriminalitetsforebyggende arbeidet. I denne er forebygging av vold i nære relasjoner et sentralt satsingsområde. Planen er vedtatt av bystyret i gamle Kristiansand kommune og videreført til ny kommune i henhold til vedtak i planstrategien 2019 – 2023.

Planen er strategisk og danner et viktig grunnlag for utarbeidelsen av konkrete handlingsplaner og tverrfaglige planer i kommunen. Planen skal gi retning for fremtidige prioritering i tett samarbeid med politiet, og være førende for ulike prioriteringer i det forebyggende arbeidet. Planen er et godt kjent styringsdokument for administrasjonen.

Vold og seksuelle overgrep er videre et satsingsområde i det lokale *politirådet*. Politirådet er et formalisert samarbeid mellom kommunens politiske- og administrative ledelse og politiledelsen. Formålet er at kommune- og politiledelsen tar felles ansvar for kriminalitetsforebygging og trygghet i lokalsamfunnet. Vold og overgrep inngår som et fast punkt i hvert politiråd i Kristiansand. Politirådet møtes to ganger årlig.

Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep mot barn er to områder som spesifikt er nevnt i den overordnede *samarbeidsavtalen* mellom Kristiansand kommune og Agder politistasjon. Samarbeidsavtalen regulerer samarbeidet mellom politi og kommunen på strategisk og operativt nivå. Formålet er å legge til rette for godt samarbeid samt etablere gjensidige forpliktelser for at det kriminalitetsforebyggende arbeidet skal fungere best mulig. Gjennom avtalen forplikter kommunen og politiet å samarbeide om bekjempelse av vold og overgrep mot barn.

På regionalt nivå har styret (ordførere og kommunedirektører) i *Region Kristiansand* satt vold i nære relasjoner på agendaen gjennom flere møter de siste årene. Styret har bedt om at kommunene i regionen styrker samordningen av arbeidet med forebygging av vold i nære relasjoner på tvers av kommunene og i samarbeid med politiet (Styrevedtak 14.februar 2020). Følgende tiltak er vedtatt av styret

- Sikre at vold i nære relasjoner inngår som et eget felt i de lokale samarbeidsavtalene mellom kommunen og politi
- Bidra til at de nye nasjonale retningslinjene for samhandling mellom politi og barnevern om bekymring for vold og overgrep blir operasjonalisert for regionen.
- Sikre at vold i nære relasjoner inngår som et fast punkt i de lokale og regionale politirådsmøtene
- Bidra til at kommunene integrerer vold i nære relasjoner i kommuneplanens samfunnsdel og i øvrige relevante temaplaner i kommunene
- Sette vold i nære relasjoner på dagsorden i de ulike fagnettverkene i region Kristiansand
- Samarbeide på tvers av kommunene i regionen om felles kompetanseplan på området
- Sikre at politiet har kommunale kontaktpersoner i arbeidet med å vurdere risiko for vold
- Sikre at den nye samhandlingsstrukturen for likestilling og levekår i region Agder integrerer vold i nære relasjoner som et prioritert fokusområde
- Vurdere om tiltak som forebygger vold i nære relasjoner kan spilles inn som et tema i forbindelse med ny prosess med handlingsprogrammet i regionplan Agder.
- Sikre at vold og overgrep mot barn blir et fokusområde i det nye prosjektet for «helhetlig oppfølging av risikoutsatte barn og familier» i region Agder.
- Vurdere om pilotsamarbeidet med Stine Sofie Stiftelsen om hverdagskoordinatorer kan implementeres i andre kommuner i regionen
- Bidra til at ungdataundersøkelser, elevundersøkelser, fylkeshelseundersøkelser og andre innbyggerundersøkelser inneholder spørsmål om vold og overgrep i familier

Kristiansand kommune har vært pådriver for at temaet er satt på agenda i Region Kristiansand og Agder.

Forebygging av vold og overgrep på utøvende nivå

På utøvende nivå finnes omfattende tiltak mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge i kommunen. Kommunedirektøren legger til grunn en forståelse av vold og overgrep basert på en bred innsats med både kriminal-, likestillings-, sosial-, og helsepolitiske virkemidler.

En rask kartlegging i organisasjonen høsten 2021 identifiserte over 60 tiltak på tvers av kommunalområdene som gjelder forebygging av vold og overgrep mot barn og unge. Oversikten er inndelt i *informasjonsvirksomhet, tiltak for å avdekke vold og overgrep og tiltak for å forebygge og håndtere vold og overgrep*. Oversikten er vedlagt saken.

Flere av tiltakene inkluderer samarbeid på kommunalt, statlig, og frivillig nivå som for eksempel helsestasjonen, barnehagen, skolen, Statens Barnehus, RVTS (regional senter mot vold og traumatisk stress), ABUP (avdeling for barne- og ungdomspsykiatri), overgrep mottaket ved SSHF, Redd barna og Stine Sofie sentret m.m.

Det er finnes en rekke digitale portaler og nettsider hvor både ansatte, utsatte og utøvere kan henvende seg for å få råd og veiledning. Flere av disse er samlet i en veileder som kommunen har utarbeidet mot vold i nære relasjoner. Veilederen gir råd og anbefalinger til ansatte og innbyggere på hvordan avdekke og håndtere vold og seksuelle overgrep. Veilederen gir videre en oversikt over tiltak, samarbeidsrutiner, og metodiske grep både i forebyggingssporet, i akutte saker og i oppfølging av voldsutsatte. En kortversjon av veilederen er oversatt til engelsk, somalisk, tiringia og arabisk, og gjort tilgjengelig i ulike miljøer.

I tillegg til en hel rekke konkrete tiltak som rettes direkte mot tematikken, har kommunen (og regionen) pågående større prosjekter hvor vold og seksuelle overgrep mot barn og unge inngår i arbeidet. Her kan nevnes prosjekter som:

- Nye mønstre Trygg oppvekst – prosjekt for helhetlig og koordinert innsats til familier med komplekse utfordringer. Prøver ut en ny måte å organisere tjenester på, ved å tilby familiekoordinatorer og «Familiens plan» til familier som strever med lav inntekt.
- BTI (bedre tverrfaglig innsats) - BTI er samhandlingsmodell for tjenester som møter gravide, barn, unge og foreldre. Målet er å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats ved bekymring - uten at det blir brudd i oppfølgingen eller uklar fordeling av oppfølgingsansvar.
-
- Helhetlig oppfølging av risikoutsatte barn og familier – et prosjekt som inkluderer 30 kommuner i Agder. Målet er å utvikle et helhetlig rammeverk for identifisering og oppfølging av risikoutsatte barn og unge og deres familier
- Pilotkommune for Stine Sofies stiftelse hverdagspakke – målet er å utvikle en modell for hvordan volds- og overgrepsutsatte barn og deres familier følges opp i kommunen. Gjennom hverdagskoordinatorer skal kommunen settes bedre i stand til å hjelpe, ivareta og følge opp utsatte barn og familier.
- Prosjekt Familie for første gang - et oppfølgingsprogram for førstegangsfødende som har behov for ekstra støtte i graviditet og i barnets to første leveår

2) Kommunedirektørens vurderinger av hvordan intensjonen om nullvisjon kan ivaretas videre

Vold og seksuelle overgrep mot barn og unge er alvorlige brudd på menneskerettigheter og norsk lov. Det er også et samfunnsproblem og et folkehelseproblem som kan medføre betydelig fysiske og psykiske problemer. De store menneskelige omkostningene ved vold og overgrep gjør at dette er og har vært et prioritert område for kommunen over flere år.

Kommunedirektøren mener det pågår mye godt arbeid i de ulike sektorene og på de ulike nivåene i forvaltningen. Likevel registrerer kommunedirektøren at det er mange meldinger til barnevernet som omhandler vold og overgrep. Også politiet opplyser om økning i saker som omhandler vold og overgrep mot barn og unge. På landsbasis oppgir 20 prosent av ungdommer at de har opplevd vold fra foreldre eller omsorgspersoner. Videre oppgir om lag 1 av 5 jenter og 1 av 14 gutter har opplevd seksuelle overgrep før fylte 18 år (Frihet fra vold 2021 – 2024).

Den politiske vedtatte nullvisjonen oppfatter kommunedirektøren som et tydelig signal fra bystyret om at dette arbeidet skal gis ytterligere prioritet. Bystyret har allerede vedtatt at det skal utarbeides en handlingsplan mot vold i nære relasjoner som etter kommunedirektøren vurdering må sees i sammenheng med arbeidet med nullvisjonen.

Deler av de avsatte midlene til oppfølging av nullvisjonen ønsker kommunedirektøren å benytte til å opprette et prosjekt mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge som skal munne ut i en handlingsplan. De øvrige midlene er øremerket til kompetansehevingstiltak i oppvekstsektoren og følges opp gjennom videreutvikling av påbegynt samarbeid om grunnopplæring i traumebevisst omsorg og forebygging og oppdagelse av vold og seksuelle overgrep i barnehager.

Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Handlingsplaner anses som et godt redskap for å fremme koordinering og samordning av den kommunale innsatsen i form av tiltak mot vold og seksuelle overgrep. Dette er også i samsvar med regjeringens gjentatte oppfordring om å utarbeide kommunale handlingsplaner på området.

Innen det forebyggende arbeidet finnes det mange ulike tiltak både på individ, gruppe og systemnivå slik som vist i den vedlagte oversikten. Ofte er det ikke mangel på tiltak, men manglende samkjøring og koordinering av eksisterende tiltak som er utfordringen. Roller som er uavklarte, tiltak som er ukjente og samarbeidsarena som man ikke kjenner til, er typiske utfordringer når mange aktører skal bidra.

Det er mye å hente i å sikre en bedre samkjøring og koordinering av tiltak på tvers av kommunalområder og på tvers av forvaltningsenheter. Kommunedirektøren vurderer at en utarbeidelse av handlingsplan på området kan bidra til at voldsarbeidet i kommunen blir institusjonalisert og videreutviklet, og på denne måten kunne være et godt bidrag for ivaretagelse av nullvisjonen.

Handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep må forankres i kommunens overordnede planverk som *kriminalitetsforebyggende plan*. På denne måten bidrar man med å skape en rød tråd i arbeidet fra overordnet planverk til tiltaksplaner. Handlingsplanen hviler dermed på en bredere forankring og fundament enn den ville gjort uten strategier og beslutninger i kriminalitetsforebyggende plan. For å lykkes med å bekjempe vold og seksuelle overgrep, vurderer kommunedirektøren at innsatsen må være helhetlig og samordnet, slik som det legges opp i dennes saken.

Begrepet vold i nære relasjoner er ikke fullt ut dekkende for å ivareta intensjonen bak nullvisjonen da overgrep i stor grad også foregår i andre relasjoner og fra fremmede. I følge NKVTS (Nasjonalt kompetansesenter mot vold og traumatisk stress) er omlag halvparten av overgrepene utført av jevnaldrende, som venner, kjæreste eller bekjent (NKVTS, rapport 2018)

For å ivareta denne dimensjonen i planarbeidet ønsker kommunedirektøren at det rigges to delprosjekter hvor tiltak mot vold og overgrep mot barn og unge utgjør første del – og vold i nære relasjoner mellom voksne (partnervold, vold mot mennesker med nedsatt funksjonsevne, eldrevold) andre. Kommunedirektøren vil sørge et helhetlig sluttprodukt.

Vold og overgrep mot barn og unge prioriteres først – både fordi bystyret har satt av midler til nettopp barn og unge gjennom nullvisjonen, og fordi vold oftest forekommer mot barn, ungdom og unge voksne i et livsløp (Myhre, 2015).

Prosjektorganisering

I henhold til vedtatt policydokument om helhetlig virksomhetsstyring i Kristiansand kommune (februar 2020) skal planarbeidet i kommunen organiseres som prosjekt. Kommunedirektøren har derfor besluttet at det opprettes et prosjekt for utarbeidelsen av handlingsplan mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.

Midlene som er satt av til oppfølging av nullvisjonen i kultur og innbyggerdialog vil kunne benyttes delvis eller sin helhet til prosjektledelse. Kommunedirektøren planlegger for en oppstart av prosjektet like over nyttår i 2022 og etter at nødvendig vedtak er gjort i Formannskapet 8. desember 2021.

I forbindelse med organisering av prosjektet er det behov for å kartlegge hvilke ressurser både i og utenfor kommunen som kan bidra i arbeidet med utviklingen av en handlingsplanen. Kommunedirektøren vil legge vekt på at prosjektet organiseres med bred representasjon fra det kommunale-, statlige- og det frivillige organisasjonslivet.

Den selvoppnevnte arbeidsgruppen for nullvisjonen mot vold og seksuelle overgrep er sentrale å samarbeide med som en ressursgruppe for prosjektet. Denne gruppen består av bystyremedlemmer i tillegg til faglige ressurspersoner som Ann Kristin Olsen (tidligere fylkesmann), Siri Søftestad (fagekspert på seksuellovergrep), Kristin Maaseide (Minoritetsrådgiver IMDI), Mogens Aalbæk (Statens barnehus) og Birgit Amalie Nilssen (Stiftelsen Arkivet). Gruppen besitter en kunnskap, kontaktflate og engasjement i saken som er viktig for kommunen å bygge videre på.

I henhold til policydokumentene i kommunen skal det utarbeides en medvirkningsplan i forbindelse med utarbeidelse av planen. Medvirkningen skal særlig legge til rette for å gi svakere stemmer mer kraft i samfunnsutviklingen. Innovative medvirkningsmetoder er anbefalt som virkemiddel for å få frem bredde av stemmer.

En bred involvering i utarbeidelsen av handlingsplanen vil sikre at tiltak som identifiseres blir mer treffsikre og at deltakerne får et sterkere eierskap til handlingsplanen. Samarbeid på tvers av områder og fag, på tvers av forvaltningsnivå og offentligprivat samarbeid, og samarbeid med innbyggere og sivilsamfunn er nødvendig for å løse kompleksiteten som denne samfunnsutfordringer representerer. Det krever at kommunen er god på samhandling allerede i utarbeidelsen av handlingsplanen.

Selve prosessen med utvikling av handlingsplanen er viktig for å få en høynet bevissthet om nullvisjonen mot vold og seksuelle overgrep. Målet er at så mange som mulig i barnerelaterte virksomheter får et eieforhold til visjonen.

Prosjektet organiseres på en slik måte at de ulike former for vold og seksuelle overgrep mot barn og unge blir ivaretatt. Det innebærer et rigg som ivaretar dette.

Juridisk grunnlag

Kommunen har omfattende forpliktelser når det gjelder å forebygge vold og overgrep samt å oppfølge voldutsatte og andre involverte. Særlig er dette tydeliggjort gjennom krisesenterloven, barnevernloven og helse- og omsorgsloven - og en rekke internasjonale forpliktelser. Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen), FNs barnekonvensjon og Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot seksuell utnytting og seksuelt misbruk (Lanzarotekonvensjonen) er eksempler på slike internasjonale forpliktelser

Økonomiske konsekvenser

I forbindelse med behandling av 1.tertial 2021 ble det avsatt 2 millioner kroner til oppfølging av nullvisjonen.

1 million er satt av til oppvekstområdet til følgende: *kompetanseheving, vold og seksuelle overgrep (Nullvisjonen). Vurdere å utvide samarbeidet med Stine Sofies stiftelse*

1 million er satt av til kultur og innbygger dialog til følgende: *Styrking av kommunens arbeid mot seksuelle overgrep (Nullvisjonen)*

Øvrige økonomiske konsekvenser avhenger av hvilke tiltak en handlingsplan konkluderer med, og hva som innarbeides i fremtidige økonomiplaner.

Uttalelse fra rådene (Seniorrådet, Rådet for funksjonshemmede, Studentrådet og Ungdommens bystyre)

Det har ikke vært hentet inn formelle uttalelser fra rådene i denne fasen av arbeidet, men rådene vil være viktige lytteposter underveis i utarbeidelsen av handlingsplanen.

Arbeidsutvalg for ungdommens bystyre fikk imidlertid muligheten til å høre om arbeidet i et møte 17.november 2021. Her var tilbakemeldingene entydige på at de ønsket å bli trukket inn i det videre arbeidet med utviklingen av handlingsplan mot vold og overgrep mot barn og unge. Dette er et felt som de er engasjerte i og som de hadde mange tanker om.

Barn og unges interesser

Det vil vektlegges en bred medvirkning av barn og unge i utarbeidelsen av handlingsplanen. Barn og unge med egenerfaring er særlig viktig å involvere i prosessen. Det bør vurderes et tett samarbeid med de lokale barnevernproffene.

Det har vært dialog om saken med elevombudet, som har gitt følgende innspill:
I prosessarbeidet med strukturen og med selve denne planlagte handlingsplanen tror jeg det hadde vært nyttig å gå «bredt ut» ift representasjon av barns og unges interesser - og ift medvirkning med innbyggerne/brukerrepresentanter.

Dette er et komplekst og sammensatt felt, med vidt forskjellige problemstillinger, virkningshistorier og behov. Jeg mener generelt det hadde vært verdifullt å få innspill fra en bred vifte av tjenester og enheter som er i kontakt med disse barna og ungdommene direkte. Altså innspill der både inntrykksbilder og historier, behovsbeskrivelser, ønsker og frustrasjoner kan få plass. Disse innspillene mener jeg burde hentes inn fra både førstelinjetjenesten, andrelinjetjenesten og ikke minst organisasjoner, ressursenheter og sammenslutninger som er i direkte kontakt med barn og ungdom som har opplevd vold og/eller seksuelle overgrep, eller står i fare for å bli utsatt for det. I tillegg vil interessegrupper og organiserte grupper med erfaringskonsulenter være en selvfølgelig ressurs. I denne «viften» vil Elevombudet kunne være en av instansene som blir bedt om innspill.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Forslag til vedtak:

Formannskapet tar saken om oppfølging av nullvisjonen til orientering